

ТРУБЕНКО І. А.

*Черкаський національний університет імені Богдана
Хмельницького*

МЕТАФТОНІМІЯ ТА ЇЇ РІЗНОВИДИ У ПРОЗІ АНГЛІЙСЬКОГО МОДЕРНІЗМУ

У статті йдеться про функціонування метафтонімії як концептуально й вербально значущої одиниці у творах англійського модернізму в аспекті когнітивної поетики. Виокремлення різних типів метафтонімії у прозі В. Вулф і Д. Г. Лоуренса відбувається шляхом застосування контекстно-рівневої моделі актуалізації метафтонімії в межах мікро-, макро- та мегаконтекстів.

Ключові слова: метафтонімія, контекстно-рівнева модель, мікро-, макро- та мегаконтексти, англійський модернізм.

В статье речь идет о функционировании метафтонимии как концептуально и вербально значимой единицы в произведениях английского модернизма в аспекте когнитивной поэтики. Для выделения различных видов метафтонимий в прозе В. Вулф и Д. Г. Лоуренса используется контекстно-уровневая модель текстовой реализации, которая охватывает микро-, макро- и мегаконтексты.

Ключевые слова: метафтонимия, контекстно-уровневая модель, микро-, макро-, мегаконтексты, английский модернизм.

This article focuses on the study of functioning of metaphonymy as conceptually and verbally relevant unit in English modernist fiction viewed from a cognitive poetic perspective. The typology of metaphonymies in V. Woolf's and D. H. Lawrence's literary works has been presented with the use of context-level realization model of literary metonymy in micro-, macro- and megacontexts.

Key words: metaphonymy, context-level model, micro-, macro- and megacontexts, English modernism.

Актуальність обраної теми обумовлена, з одного боку, необхідністю систематизації різних уявлень про метафтонімію, а з іншого боку, важливим є встановлення особливостей текстової реалізації та взаємодії метафори й метонімії в аспекті сучасних

лінгвістичних досліджень, які спрямовані на розкриття когнітивної специфіки авторського стилю, його ментальних домінант.

Мета цієї статті полягає в уточненні змісту терміна “метафтонімія” з урахуванням новітніх когнітивних досліджень та виокремленні основних моделей метафтонімічної взаємодії в прозі В. Вулф і Д. Г. Лоуренса.

Об’єктом дослідження є метафтонімії у творах В. Вулф та Д. Г. Лоуренса як представників англійського модернізму. Підставою для звернення до текстової реалізації метафтонімії саме в прозі англійського модернізму стали напрацювання деяких учених, зокрема Жерара Женетта, Денежної Е. В., в яких йдеться про метонімічну основу як модерністичної метафори [1:37], так і модерністських текстів взагалі [2:96].

Предмет вивчення становлять метафтонімії, що є характерними для творів зазначених авторів з огляду на їх контекстну реалізацію.

Наукова новизна обраної теми полягає у розкритті специфіки реалізації метафтонімії в образному просторі англомовного художнього тексту в площині індивідуально-авторської картини світу. Розширено та уточнено класифікацію метафтонімії характерних для творів В. Вулф і Д. Г. Лоуренса.

Термін “метафтонімію” на позначення взаємодії концептуальної метафори й метонімії був введений Л. Гуссенсом [3:350]. Однак сама ідея про “тенденцію дифузійного злиття цих явищ” не є новою. За словами В. Расторгуєвої, ще у статті десятирічної давнини П. Маранда, ввівши поняття метаморфних метафор, указував на взаємну доповнюваність метафор та метонімії в операціях з концептами і визначав це поняття як метонімію, що вводить метафору [4:416].

Існують різні погляди щодо вирішення проблеми визначення метафтонімії. З одного боку, спільним для когнітологів є визнання того, що деякі концептуальні метафори базуються на метонімії [5:240], [6:101]. Так, Дж. Тейлор вважає, що у багатьох

випадках співвідношення між поняттям вертикалі й метафоричним розширенням у поняттях кількості, оцінки та сили (БІЛЬШЕ Є ВЕРХ, СИЛА Є ВЕРХ, ДОБРЕ Є ВЕРХ) – це метонімічні відношення. Оскільки об'єкт стає вище, кількість збільшується, значить, один аспект замінюється іншим. Таким чином, метонімічні форми розширюють основу метафори [7:325–341].

Певні відмінності пов'язані лише з розбіжністю у використанні термінології. Так, А. Барселона називає цей тип метафорою з метонімічно-концептуальною мотивацією (the metonymic motivation of the metaphor) [5:241], а Л. Гуссенс – метафорою, що виходить з метонімії (metaphor from metonymy) [3:361]. Прикладом концептуальної метафори, що ґрунтується на метонімії, може слугувати фрагмент роману В. Вулф “Mrs. Dalloway” (“Місіс Деллоуей”):

For it was June. The war was over, except for someone like Mrs Foxcroft at the Embassy last night eating her heart out because that nice boy was killed and now the old Manor House must go to a cousin; or Lady Bexborough who opened a bazaar, they said, with the telegram in her hand, John, her favourite, killed; but it was over; thanks Heaven – over [16:34].

У наведеному уривку метафтонімічною є ідіома “кряти душу/ серце” (*eating one's heart*), де метафоричний корелят – людина, яка виїдає своє серце, та референт – людина, що страждає, співвідносяться з метонімією ЧАСТИНА ТІЛА (серце) замість ПОЧУТТІВ (страждань).

З іншого боку, деякі лінгвісти, зокрема, К. Феєртс, О. В. Падучева піддають сумніву той факт, що підґрунтям метафори є метонімія і вважають, що концептуальне злиття метафори та метонімії можливе лише на мовному рівні [8;9].

У світлі взаємодії метафори й метонімії в межах когнітивної лінгвістики невизначеним залишається питання про уніфіковану класифікацію метафтонімії, які можуть базуватися на різних концептуальних моделях [10:518–527]. В нашому дослідженні

використовуємо класифікацію метафтонімій, запропоновану А. Барселлоною [5:241–247].

Слідом за А. Барселлоною, виокремлюємо два типи взаємодії метафори та метонімії: *метафора на базі метонімії* та *метонімія на базі метафору* (А. Barcelona), наприклад:

“Do you remember the lake?” she said, in an abrupt voice, under the pressure of emotion which caught her heart, made the muscles of her throat stiff, and contracted her lips in spasm as she said lake [16:67–68].

У зазначеному уривку в основі метафори HEART IS A CONTAINER FOR EMOTIONS (СЕРЦЕ Є КОНТЕЙНЕР ДЛЯ ЕМОЦІЙ) лежить фізіологічна метонімія PHYSIOLOGICAL EFFECTS OF BODY (ФІЗІОЛОГІЧНІ ВІЯВИ ТІЛА) замість ЕМОЦІЙ. У цьому разі йдеться про затвердіння м’язів та спазми (*muscles of her throat stiff, lips in spasm*) як вияв емоцій головної героїні роману.

Другий тип метафтонімій, тобто *метонімія на базі метафору*, актуалізується в наведеному нижче текстовому фрагменті:

Seriously and solemnly Richard Dalloway got on hind legs and said that no decent man ought to read Shakespeare’s sonnets because it was like listening at keyholes [16:96].

У зазначеному прикладі метафтонімія реалізується в ідіомі *to get on hind legs* (встати дибки), де завдяки метонімії забезпечується доступ до ситуації, коли тварина в разі атаки піднімає передні ноги. Ця ситуація метафорично проєктується на іншу, коли людина піднімається для відстоювання своїх поглядів.

Специфіка побудови художнього тексту, що пов’язана з контекстуальною взаємодією мовних одиниць різного рангу [11:128], визначає особливості контекстної реалізації текстової метафтонімії. Виокремлення чинників, які зумовлюють реалізацію потенційної здатності метафтонімії до набуття художності, у роботі здійснюється із застосуванням контекстно-

рівневої моделі актуалізації метафтонімії, яка має свою специфіку в мікро-, макро- та мегаконтекстах. *Мікроконтекст* обмежується словосполученням або реченням [12:34]. *Макроконтекст* охоплює послідовність взаємопов'язаних спільною тематичною лінією речень чи надфразових єдностей [12:35]. *Мегаконтекст* втілюється в межах всього тексту або його окремих частин, якщо це твір великої прозової форми [13:35].

Розглянемо більш детально типологію метафтонімії у фрагментах творів В. Вулф та Д. Г. Лоуренса в межах зазначених контекстів.

Зіставний аналіз в межах мікроконтекстів, виокремлених у творах В. Вулф і Д. Г. Лоуренса, виявив спільні риси у змістовій побудові метафтонімії. Спільним для цих авторів є акцент на антропоцентричній природі метафтонімії, коли метафтонімічному осмисленню підлягає людина та її внутрішній світ, що відбивається у використанні для характеристики персонажів тілесних й тілесно-ознакових метафтонімії, а в описі їх внутрішнього світу – фізіологічних метафтонімії.

У описі персонажів у кількісному співвідношенні у Д. Г. Лоуренса переважають *тілесні метафтонімії* (10%), а у В. Вулф наявні *тілесно-ознакові метафтонімії* (9%). Так, у творах першого автора вказівка на ті чи інші риси персонажа або персонажів здійснюється за допомогою тілесних метафтонімії, основу яких складає позначення певних частин тіла людини, як *hand* – *рука*, *tongue* – *язик*, які входять до складу ідіом. Наприклад, метонімія *язик* (*tongue*) → *мовлення* стає художньо значущою в оповіданні Д. Г. Лоуренса “*You Touched Me*” (“*Ти мене торкнувся*”) саме завдяки її включенню в характерологічну систему твору:

The young man was short of speech as a rule, but he could find his tongue with his ‘uncle’ [17:399].

У наведеному прикладі метонімічна модель ЧАСТИНА ТІЛА ЯК ІНСТРУМЕНТ (язик) замість ФУНКЦІЇ (мовлення),

вербалізоване у складі фразеологічної одиниці *to find one's tongue* (розговоритися), підкреслює вміння головного героя в потрібній ситуації знайти спільну мову із зовсім чужим чоловіком, якого він називав своїм дядьком.

У В. Вулф, на відміну від Д. Г. Лоуренса, акцентуація важливих рис персонажів відбувається завдяки використанню тілесно-ознакових метафтонімії. Наприклад:

[...] *a man, who was an ill hand at concealing his feelings, a plain man, an ordinary human being, pitted against the evil, the corruption, the heartlessness of society* [18:114].

У цьому прикладі метонімічна модель ЧАСТИНА ТІЛА (hand) замість ЛЮДИНИ (a man) не лише оживлюється у своєму словесному вираженні завдяки сполучуваності з прикметником *ill* (слабкий) як складником ідіоми *ill hand* (слабка людина), а й набуває художньої значущості за рахунок підкреслювання слабкості й невміння головного героя приховувати свої почуття від інших, що робить його надзвичайно вразливим.

У зображенні внутрішнього світу героїв в аналізованих мікроконтекстах творів В. Вулф та Д. Г. Лоуренса теж простежуються спільні та відмінні риси. Спільним для цих письменників є опис внутрішнього світу людини шляхом позначення емоцій, переважно негативних, при цьому задіюються як *фізіологічні*, так і *тілесні метафтонімії*. Різниця полягає у їх кількісному співвідношенні в мікроконтекстах творів зазначених авторів. Так, у Д. Г. Лоуренса наявні фізіологічні метафтонімії (25%) й тілесні метафтонімії (30%), а у В. Вулф, поряд з фізіологічними метафтоніміями (15%), переважають тілесні метафтонімії (28%)

Наведемо приклад контекстної реалізації фізіологічної метафтонімії фрагменті роману Д. Г. Лоуренса “The Rainbow” (“Веселка”):

Then he came at night, and she knitted her brows because of some endless contest between them[19:140].

У цьому уривку, де переживання головної героїні пов'язані з постійною боротьбою між нею і її чоловіком у подружньому житті, ключову роль відіграє метонімічна модель ФІЗІОЛОГІЧНІ ВИЯВИ ЕМОЦІЇ (вираз обличчя) замість ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ (переживання), яка становить підґрунття стертої метафори *knitted her brows* (людина, що супить брови внаслідок емоційного переживання – букв. “людина, що в'яже брови”), формуючи метонімію на базі метафори.

Поряд із фізіологічними метафтоніміями для експлікацій емоцій та емоційних станів як у Д. Г. Лоуренса, так і В. Вулф, задіюються тілесні метафтонімії. У концептосфері ЛЮДИНА надзвичайно важливу роль відіграє образ-схема ВМІСТИЛИЩЕ. Масовість мовних фактів, що фіксують осмислення багатьох реалій цієї концептосфери крізь призму вмістилища пояснюється дією аналогії: за аналогією з базовою асоціацією “людина-вмістилище” осмислюються і його частини [14:62–64].

У цьому ракурсі домінантними у проаналізованих мікроконтекстах творів В. Вулф і Д. Г. Лоуренса є три метафтонімічні моделі: СЕРЦЕ Є КОНТЕЙНЕР ДЛЯ ЕМОЦІЙ, ГРУДИ Є КОНТЕЙНЕР ДЛЯ ЕМОЦІЙ та ЩОКИ Є КОНТЕЙНЕР ДЛЯ ЕМОЦІЙ. Спільним для В. Вулф і Д. Г. Лоуренса є зображення внутрішнього світу героя чи героїв за допомогою тілесної метафтонімії СЕРЦЕ Є КОНТЕЙНЕР ДЛЯ ЕМОЦІЙ (HEART IS A CONTAINER FOR EMOTIONS) та персоніфікованого осмислення серця як живого організму (див. табл. 1.1.).

Таблиця 1.1.

Кількісне співвідношення вербалізацій метафтонімії СЕРЦЕ Є КОНТЕЙНЕР ДЛЯ ЕМОЦІЙ у мікроконтекстах творів В. Вулф і Д. Г. Лоуренса

кількість вживань схема	В. Вулф	Д. Г. Лоуренс
----------------------------	---------	---------------

	16	30
СЕРЦЕ Є КОНТЕЙНЕР ДЛЯ ЕМОЦІЙ	<i>Two fold passion from my heart; heart draws out too, in fear and exultation; eating her heart; almost broken my heart too; my heart jumping under my pink frock; heart pounds against my ribs etc.</i>	<i>hate kindled her heart; her heart burst with anger; rage fuse in her heart; they caused shadow in Mrs. Morel's heart; heart filled with a bursting passion of rage to shatter her heart; cut to the heart; ect.</i>

З таблиці видно, що серце у творах цих письменників виступає переважно вмістищем негативних емоцій, таких як ненависть (*hate*), злість (*anger*), страх (*fear*), лють (*rage*). Водночас, серце зображується як предмет, який можна з'їсти, розбити, поранити чи розтоптати, наприклад:

[...] it almost broke my heart too, he thought; and was overcome with his own grief [16:67].

У наведеному фрагменті роману В. Вулф “Mrs. Dalloway” концептуальна метафора, в якій тілесний досвід (розбити що-небудь) переноситься на емоційний стан людини (страждати). Співвідносячись з концептуальною метонімією ЧАСТИНА ТІЛА (серце) замість ПОЧУТТІВ (страждань) утворюються метафтонімія СЕРЦЕ Є КОНТЕЙНЕР ДЛЯ ЕМОЦІЙ. Саме завдяки цій метафтонімії унаочнюються страждання одного з головних героїв роману Пітера, пов'язані з відмовою Клариси на його пропозицію про одруження.

Специфікою реалізації метафтонімії у макроконтекстах є переважання не одиничних метафтонімії як в мікроконтекстах, а їх сукупностей. На взаємодію метонімії і метафор в макроконтекстах

впливає структурна організація самого контексту. Це або фрагментарність викладу та опис окремих розрізнених вражень у В. Вулф, що приводить до розосередженості чи розірваності метафтонімії, або послідовне розгортання взаємодії метафор і метонімії у межах декількох речень як у Д. Г. Лоуренса.

Прикладом взаємодії метафори й метонімії на тлі розірваного чи розосередженого макроконтраксту слугує уривок роману В. Вулф “The Waves”:

I become a figure in the procession, a spoke in a huge wheel that, turning, at last erects me, here and now. I have been in the dark; I have been hidden; but when the wheel turns (as he reads) I rise into this dim light where I just perceive, but scarcely, kneeling boys, pillars and memorial brasses [...] This is the first day of a new life, another spoke of the rising wheel[20:35].

У цьому фрагменті роману, розосередженому по сторінці, втілюється метафоричне осмислення життя як колеса, що постійно обертається (*the wheel turns*). Тлом для реалізації цієї метафори є метонімічна модель ЧАСТИНА (*spoke* – спиця) замість ЦІЛОГО (*wheel* – колесо). Ключовими елементами виступають лексичні одиниці *dark* (темрява) та *light* (світло). Життя є колесо, що постійно рухається; людина є частиною цього колеса (спиця), яка знаходиться то нагорі, ближче до світла (*the first day of a new life, into this light*), то долу в темряві (*in the dark*). Тобто, життя – це постійний рух, який зтягує і людей, визначаючи їхню долю. Метафтонімічний повтор (*a spoke in a huge wheel* → *the wheel* → *another spoke of the rising wheel*) набуває художньої значущості завдяки його входженню в художню систему всього роману як одного з ключових образів.

В макроконтракстах Д. Г. Лоуренса взаємодія метафор та метонімії відбувається в межах послідовності декількох речень, взаємопов’язаних спільною тематичною лінією. Наочним прикладом такої взаємодії може слугувати фрагмент оповідання “Odour of Chrysanthemums” (“Аромат хризантем”):

She worked at her sewing with energy, listening to the children, and her anger wearied itself, lay down to rest, opening its eyes from time to time and steadily watching, its ears raised to listen. Sometimes even her anger quailed and shrank, and the mother suspended her sewing, tracing the footsteps that thudded along the sleepers outside; she would lift her head sharply to bid the children ‘hush’, but she recovered herself in time, and the footsteps went past the gate, and the children were not flung out of their play-world [17:289].

Ключовою у цьому прикладі є персоніфікована метафорична модель ГНІВ Є ЖИВА ІСТОТА (ANGER IS A LIVING BEING), яка набуває статусу метафтонімії завдяки взаємодії з метонімічною моделлю ЧАСТИНА ТІЛА (eyes, ears) замість ЕМОЦІЇ (anger), яка пов’язана з сенсорними функціями окремих частин тіла. Завдяки цій взаємодії підсилюється емотивність наведеного текстового фрагменту, що фокусується на описі емоційного стану головної героїні – її гніву, який репрезентується як істота з очима й вухами (*eyes, ears*), що спостерігає (*watch*) і слухає (*listen*). Цей внутрішній стан героїні викликаний пияцтвом її чоловіка, спричинений, своєю чергою, не порозумінням з жінкою. Піклування про дітей і сім’ю лягають на плечі жінки, яка постає проти такої нерівності, що формує своєрідне зачароване коло: непорозуміння → пияцтво → непорозуміння.

У мегаконтекстах на взаємодію метонімії та метафор, яку було виокремлено лише у В. Вулф, скеровані всі функціонально значущі елементи художнього твору. Для творів зазначеного представника англійського модернізму характерним є вживання *мегаметафтонімії*. Так, ключовою в романі “The Waves” та оповіданнях В. Вулф “An Unwritten Novel” (“Ненаписаний роман”), “The Duchess and the Jeweler” (“Герцогиня і ювелір”), “The Mark on the Wall” (“Пляма на стіні”) та інші, є мегаметафора ЖИТТЯ Є МЕНТАЛЬНЕ ЧИ СЕНСОРНЕ ВІДОБРАЖЕННЯ (LIFE IS A REFLECTION) [15:79–82], актуалізується за допомогою сукупності

взаємопов'язаних словесних метафор, що втілюють концептуальну метафору ЧАСТИНА ТІЛА Є ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВІДОБРАЖЕННЯ, в основі якої лежить метонімічна модель ЧАСТИНА ТІЛА замість ЛЮДИНИ та метафорична модель ЗНАННЯ Є БАЧЕННЯ (KNOWING IS SEEING).

Так, відображення, яке досліджує Воробйова О. П. [15:79–82], у мегаконтекстах творів В. Вулф осмислюється як пізнання себе, інших і життя як такого через його віддзеркалення в очах та обличчях інших людей. підґрунті такого осмислення лежить мегаметонімія (обличчя, очі) замість ЛЮДИНИ ЧАСТИНА ТІЛА ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВІДОБРАЖЕННЯ, значущість якої підкріплюється її багаторазовим повтором у названих творах В. Вулф (див. табл.1.2.).

Наочним прикладом реалізації зазначеної мегаметонімії можуть слугувати наведені нижче фрагменти оповідання “The Mark on the Wall”:

[...] as one is born here, helpless, speechless, unable to focus one's eyesight, groping at the roots of the grass [...] as for saying which are trees, and which are men and women, or whether there are such things[18:39];

As we face each other in omnibuses and underground railways we are looking into the mirror; that accounts for the vagueness, the gleam of glassiness, in our eyes. And the novelists in future will realize more and more the importance of these reflections, for of course there is not one reflection but an almost infinite number; those are the depth they will explore, those are the phantoms they will pursue [18:41].

У першому текстовому уривку, де життя осмислюється як сліпий пошук знання і правди, реалізується концептуальна метафора ЗНАННЯ Є БАЧЕННЯ [15:80]. У другому фрагменті, де людські очі зображуються як такі, що відображають (*glassiness in our eyes*) знання, а обличчя як дзеркала віддзеркалюють те, що відбувається навкруги (*we are looking into the mirror*), реалізується метонімія ЧАСТИНА ТІЛА ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ

ВІДОБРАЖЕННЯ. Контекстуальна зв'язаність цієї метафтонімії з експресивними зворотами *the importance of these reflections* (важливість цих відображень) та *not one reflection but an almost infinite number* (не одне відображення, а їх безмежна кількість), сприяють виокремленню мегаметафори ЖИТТЯ Є ВІДОБРАЖЕННЯ.

Таблиця 1.2.

**Текстова реалізація мегаметафтонімії
ЧАСТИНА ТІЛА ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ
ВІДОБРАЖЕННЯ у творах В. Вулф**

метафтонімія твори	приклади	сторінка
“The Waves”	<i>My eyes are hard. Jinny’s eyes break into a thousand lights; I need eyes on me to draw out these frills and furbelows. To be myself (I note) I need the illumination of other people’s eyes</i>	7 50
“An Unwritten Novel”	<i>But the human face – the human face at the top of the fullest sheet of print holds more; and in the human eye</i>	15
“The Mark on the Wall”	<i>As we face each other we are looking into the mirror</i>	41

Отже, зіставний аналіз метафтонімії дозволив простежити закономірності щодо їх вживання у виокремлених мікро, макро-, та мегаконтекстах творів В. Вулф і Д. Г. Лоуренса як представників англійського модернізму. У проаналізованих творах обох авторів метафтонімії об’єктивують такі концепти, як ЛЮДИНА та Ї ВНУТРІШНІЙ СВІТ, що свідчить про антропоцентризм

англійського модернізму. При цьому метафтонімії виступають як тілесні, в основі яких лежить концептуальна модель ЧАСТИНА ТІЛА ЯК ІНСТРУМЕНТ замість ФУНКЦІЇ; фізіологічні, основу яких становить модель ЧАСТИНА ТІЛА (СЕРЦЕ, ГРУДИ, ЩОКИ) Є КОНТЕЙНЕР ДЛЯ ЕМОЦІЙ; тілесно-ознакові, що вербалізуються у складі фразеологічних одиниць. Різниця полягає в кількісному співвідношенні різних за семантикою метафтонімії.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Женетт Ж.* Фигуры : в 2 т. / Жерар Женетт. – Т. 2. – М. : Изд-во имени Сабашниковых, 1998. – 472 с. 2. *Денєжна Е. В.* Ідіостильови домінанти Д. Г. Лоуренса і переклад // Е. В. Денєжна // Проблеми семантики слова, речення та тексту : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. лінгв. ун-т. / від. ред. Н. М. Корбозерова. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. – Вип. 22. – С. 96–109. 3. *Goossens L.* Metaphonymy: The interaction of metaphor and metonymy in expressions for linguistic action / Louis Goossens // Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast / ed. by René Dirven and Ralf Pörings. – Berlin and New York : Mouton de Gruyter, 2002. – P. 349–377. 4. *Расторгуева Г. В.* Когнитология и теория творческого мышления: стихотворный текст / Г. В. Расторгуева // Первая Междунар. науч. конф. "Языки и транснациональные проблемы" (22–24 апреля 2004 г.) / Институт языкознания РАН, Тамбовский гос. университет имени Г. Р. Державина, Институт исследования и развития литературных процессов и в мире (INST, Вена). – М. : Тамбов : ИЯ РАН, 2004. – С. 411–417. 5. *Barcelona A.* Clarifying and applying the notions of metaphor and metonymy within cognitive linguistics: An update / Antonio Barcelona // Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast / ed. by René Dirven and Ralf Pörings. – Berlin and New York : Mouton de Gruyter, 2002. – P. 207–274. 6. *Dirven R.* Metonymy and metaphor : different mental strategies of conceptualisation // Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast / ed. by René Dirven and Ralf Pörings. – Berlin and New York : Mouton de Gruyter, 2002. – P. 75–111. 7. *Taylor J.* Category extension by metonymy and metaphor / John Taylor // Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast / ed. by René Dirven and Ralf Pörings. – Berlin and New York : Mouton de Gruyter, 2002. – P. 324–345. 8. *Feayerts K.* Refining the inheritance hypothesis: Interaction between metaphoric and metonymic hierarchies / Kurt Feayerts // Metaphor and Metonymy at the Crossroads. A Cognitive Perspective / ed. by Antonio Barcelona. – Berlin and New York : Mouton de Gruyter, 2003. – P. 59–75. 9. *Падучева Е. В.* Метафора и ее родственники [Текст] / Е. В. Падучева // Сокровенные смыслы: Слово. Текст. Культура : сб. статей в честь Н. Д. Арутюновой / от. ред.

Ю. Д. Апресян. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – С. 187–203.
10. *Mendoza R.* Patterns of conceptual interaction / Ruiz de Mendoza, Olga Diez Velasco // *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast* / ed. by René Dirven and Ralf Pöirings. – Berlin and New York : Mouton de Gruyter, 2002. – P. 490–532.
11. *Арнольд И. В.* Стилистика. Современный английский язык : учебник [для студ. высших учеб. заведен.] / И. В. Арнольд. – М. : Наука, 2002. – 384 с.
12. *Колшанский Г. В.* Контекстная семантика / Г. В. Колшанский. – М. : Изд-во “Наука”, 1980. – 149 с.
13. *Стилистика английского языка* : учебник [для студ. высших учеб. заведен.] / А. Н. Мороховский, О. П. Воробьева, Н. И. Лихошерст, З. В. Тимошенко]. – К. : Выща школа, 1991. – 272 с.
14. *Бритвін Д. В.* Антропоцентричний принцип фразеологічної репрезентації світу у французській пресі / Д. В. Бритвін // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. лінгв. ун-т. / від. ред. Н. М. Корбозерова. – К. : Логос, 2012. – Вип. 21. – С. 61–67.
15. *Vorobyova O.* The Poetics of REFLECTION in V. Woolf’s Short Fiction : in search of multiple sense / Olga Vorobyova // In Search of (Non)Sense : Fourth International Conference of Literary Semantics, 12–14 October 2006, Poland. – Poland : The Jagiellonian University of Krakow, 2006. – P. 79–82.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

16. *Woolf V.* Mrs. Dalloway and Essays / Virginia Woolf. – Moscow : Raduga Publishers, 1984. – 396 p.
17. *Lawrence D. H.* The Complete Short Stories / D. H. Lawrence. – Vol. II. – NY. : Penguin Books, 1976. – P. 283–586.
18. *Woolf V.* A Haunted House and Other Short Stories / Virginia Woolf. – San Diego, etc. : Harvest Book, Harcourt, 1972. – 148 p.
19. *Lawrence D. H.* The Rainbow [novel] / D. H. Lawrence. – L. : Wordsworth Classics, 2001. – 426 p.
20. *Woolf V.* The Waves [novel] / Virginia Woolf. – L. : Wordsworth Classics, 2000. – 175 p.